

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۴۰۷/۸/۲۸

فُواعدِ عمومی قراردادها به زبان ساده

(حقوق انسانی ۳ دانشگاهی)

مؤلفان

وضا کریمی منفرد

تحصیلکرده دکتری تخصصی حقوق خصوصی و مدرس دانشگاه

آیدین لطف الله زادگان

تحصیلکرده مقطع کارشناسی حقوق قضائی و پژوهشگر حقوق خصوصی

انتشارات چتر دانش

عنوان و نام پدیدآور	- کریمی منفرد، رضا، ۱۳۴۹ : قواعد عمومی قراردادها به زبان ساده (حقوق مدنی ۳ دانشگاهی) / مولفان رضا کریمی منفرد، آیدین لطفاله زادگان.	سرشناسه
مشخصات نشر	. تهران: چتر دانش، ۱۴۰۲،	
مشخصات ظاهری	: نمودار، ۴۷۲ ص:	
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱-۶۵۹-۷	
موضوع	وضعیت فهرست نویسی : فیبا	
	: قراردادها -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی)	
(Contracts -- Iran-- Study and teaching(Higher		
تمهدهات (حقوق) -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی)		
Obligations (Law) -- Iran -- Study and teaching (Higher)		
حقوق مدنی -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی)		
Civil rights -- Iran -- Study and teaching (Higher)		
شناخت افروزه	: لطفاله زادگان، آیدین، ۱۳۶۸ -	
ردہ بندی کنگره	KMNA&A:	
ردہ بندی دیوبی	۲۴۶/۵۵۰۲ :	
شماره کتابشناسی ملی	۹۵۳۴۵۰۳ :	
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا	

نام کتاب	: قواعد عمومی قراردادها به زبان ساده (حقوق مدنی ۳ دانشگاهی)
ناشر	: چتر دانش
مؤلفان	: رضا کریمی منفرد، آیدین لطفاله زادگان
نوبت و سال چاپ	: اول - ۱۴۰۳
شمارگان	: ۱۰۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱-۶۵۹-۷
قیمت	: ۳۳۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خمنیری جاوید (اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸
تلفن مرکز پخش: ۰۶۶۴۰۲۳۵۳ - ۰۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۰۶۶۴۹۲۳۲۷

پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com
کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به منزله‌ی یکی از پرطرفدارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزوای هستند که طی سالیان متتمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانشپژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این‌ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد. کتابهایی که روزآمدی محتوای آن‌ها از یک سو و تناسب آن‌ها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتردانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت گمارد که مهم‌ترین دستاوردهای آن‌ها، تسهیل آموزش و تسريع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه خدمات درخشنان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

۹	باب اول: مفاهیم و کلیات
۱۱	فصل اول: تعهد
۲۸	فصل دوم: عمل حقوقی و واقعه حقوقی
۳۰	فصل سوم: عقد و ایقاع
۶۹	فصل چهارم: اصول حقوقی حاکم بر قراردادها
۱۰۷	باب دوم: شرایط اساسی صحت قراردادها
۱۰۹	فصل اول: قصد و رضای طرفین (اراده)
۱۴۱	فصل دوم: اهلیت طرفین
۱۵۰	فصل سوم: مورد معامله
۱۵۹	فصل چهارم: جهت معامله
۱۷۳	باب سوم: معاملات فضولی
۱۷۵	فصل اول: معنی و مفهوم معامله فضولی و ارکان آن
۱۷۶	فصل دوم: اقسام معامله فضولی
۱۷۷	فصل سوم: مقایسه معامله فضولی با مفاهیم و اصطلاحات حقوقی مشابه
۱۸۰	فصل چهارم: قلمرو معامله فضولی
۱۸۱	فصل پنجم: وضعیت حقوقی معامله فضولی
۱۸۵	فصل ششم: رد و اجازه معامله فضولی
۱۹۵	فصل هفتم: معاملات متعدد فضولی
۱۹۷	باب چهارم: شروط ضمن عقد
۱۹۹	فصل اول: مفهوم و معنای شرط
۲۰۰	فصل دوم: شرایط صحت شروط
۲۰۲	فصل سوم: اقسام شرط

فصل چهارم: اسقاط شروط ۲۲۳	۲۲۳
فصل پنجم: انحلال شروط ۲۲۴	۲۲۴
باب پنجم: مسئولیت قراردادی ۲۲۹	۲۲۹
فصل اول: مفهوم مسئولیت قراردادی و تمایز آن با مسئولیت قهری ۲۳۳	۲۳۳
فصل دوم: شرایط مسئولیت قراردادی ۲۳۸	۲۳۸
فصل سوم: موارد رافع مسئولیت قراردادی ۲۵۰	۲۵۰
فصل چهارم: توافق در زمینه مسئولیت قراردادی ۲۵۳	۲۵۳
باب ششم: تفسیر قرارداد ۲۶۵	۲۶۵
فصل اول: مفهوم تفسیر قرارداد و تمیز آن از مفاهیم مشابه ۲۶۷	۲۶۷
فصل دوم: نظریات مطرح شده در تفسیر قرارداد ۲۷۰	۲۷۰
فصل سوم: موجبات تفسیر قرارداد ۲۷۱	۲۷۱
فصل چهارم: ابزارهای تفسیر قرارداد ۲۷۲	۲۷۲
باب هفتم: انتقال و تعدیل قرارداد ۲۸۳	۲۸۳
باب هشتم: انحلال قرارداد و سقوط تعهدات ۲۸۷	۲۸۷
فصل اول: وفای به عهد ۲۸۹	۲۸۹
فصل دوم: اقاله ۳۲۰	۳۲۰
فصل سوم: ابراء ۳۳۶	۳۳۶
فصل چهارم: تبدیل تعهد ۳۴۹	۳۴۹
فصل پنجم: تهاوتر ۳۵۶	۳۵۶
فصل ششم: مالکیت فی الذمه ۳۷۶	۳۷۶
فصل هفتم: انفساخ (انحلال قهری) ۳۸۵	۳۸۵
تست‌های مدنی ۳ ۳۹۷	۳۹۷
فهرست منابع و مأخذ ۴۳۰	۴۳۰

مقدمه

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا بِالْعَهْدِ﴾

آنچه که پیش روی شماست جلد سوم از مجموعه حقوق به زبان ساده است که در آن به مباحثی مانند شرایط اساسی صحت معاملات، اصول و قواعد حاکم بر آن‌ها، معاملات فضولی، شروط ضمن عقد، مسئولیت قراردادی، تفسیر قرارداد و در نهایت سقوط تعهدات و انحلال آن پرداخته شده است که معمولاً تحت عنوان حقوق مدنی ۳ در دانشکده‌های حقوق تدریس می‌شود و به جرات می‌توان گفت که جزء مهم‌ترین دروس در رشته حقوق به طور عام و حقوق مدنی به طور خاص می‌باشد چرا که اولاً فهم مطالب آن پایه و اساس و رکن فهم سایر مطالب حقوقی است به عنوان مثال کسی که فهم درستی از شرایط اساسی صحت معاملات نداشته باشد یا با اصول و قواعد حقوقی حاکم بر معاملات اشتایی نداشته باشد نمی‌تواند عقوب معین را نیز در کند ثانیاً امروزه حقوق تعهدات و قواعد عمومی معاملات یک موضوع جهانی است در تمامی نظام‌های حقوقی جهان مورد توجه و عنایت ویژه است که نمونه بارز آن تغییراتی است که در قانون مدنی فرانسه در سال ۲۰۱۶ رخ داد.

به منظور خودداری از طولانی شدن سخن و به ناسی لایکلام مقصوم که می‌فرماید «آفت سخن، طولانی شدن است» و با تبعیت از همان شیوه‌ای که در نگارش کتاب اعمال گردیده، مهمترین مطالبی که اطلاع خواننده ارجمند را از آن‌ها ضروری می‌دانیم به ترتیب و در قالب شمارگان به استحضار می‌رسانیم:

- ۱- در این اثر سعی شده است تا جایی که امکان پذیر باشد از کلمات و عبارت‌های دشوار و پر تکلف استفاده نشود و جملات کوتاه، ساده و روان باشند.
- ۲- در ضمن کتاب بعضاً به نکات کوتاهی برخورد خواهید نمود هدف ما از ذکر نکات کوتاه در ضمن کتاب این بوده است که مطالعه کننده در کمترین زمان ممکن و حتی در اوقات فراغت با مطالعه یک نکته کوتاه‌یی به حکم و نظر کلیدی و مهم قانونی و حقوقی برد و آن را به خاطر بسپارد.
- ۳- به منظور تسهیل در یادگیری و آموختن حقوق مدنی همراه با سرعت، جامعیت و دقت سعی شده است که در بررسی و طرح مباحث از نمودار، جدول، دسته بندی و شرح مسائل از طریق مثال‌ها و نمونه سوالات آزمون‌های سنتی گذشته استفاده شود.

- ۴- کتاب فوق در کنار جنبه آموزشی جنبه تحقیقاتی و پژوهشی نیز دارد به همین منظور مطالبی تحت عنوان "مطالعه بیشتر" در ضمن کتاب به طور خلاصه ذکر شده است و برخی مقالات مفید جهت مطالعات بروان درسی نیز در پاورپوینت ها مورد اشاره قرار گرفته است.
- ۵- تا حد امکان تلاش مولفین بر این بوده که متن کامل مواد قانون مدنی در لایلای متون کتاب ذکر شود اما در هر صورت توصیه ما به خوانندگان گرامی این است که همیشه در کنار مطالعه کتب حقوقی علی الخصوص حقوق مدنی، کتابچه قانون مدنی را نیز همراه داشته باشند که امروزه خوشیختانه قطع جیبی آن نیز به چاپ رسیده است.
- ۶- به دلیل اینکه در کتاب حاضر، از منابع متعددی استفاده شده لذا تمامی منابع مورد استفاده توسط مولفین با ارجاع دقیق با ذکر منبع و داخل گیومه مشخص و معین گردیده است. همچنین استناد به دیدگاه‌ها اعم از آراء، نظرات و بررسی و نقد آنها از لوازم هر تحقیقی است که در این اثر سعی شده که با نهایت احترام و ادب علمی انجام شود
- امید است ما حصل این تلاش گسترده و طولانی که با تکیه بر تجربیات و تدریس چندین ساله احدی از مولفین در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی نگاشته شده کتابی باشد که نه تنها به عنوان منبع کاملی برای دانشجویان و داوطلبان آنونهای حقوقی در یادگیری حقوق مدنی و نیز سایر آید بلکه مورد توجه اساتید دانشگاه‌ها و موسسات حقوقی جهت تدریس حقوق مدنی و نیز سایر کارگزاران حقوقی اعم از کلا و قضات فرار گیرد تا با نگاه تیزبین خود و ارائه نظرات، ما را در افزایش کیفیت و رفع نواقص این کتاب یاری نمایند.

رضا کریمی مشغول
آیدین لطف اللهزادگان
Aidyn.lotfi@gmail.com
کanal تلگرامی: Asan_hoghogh